

خارج الفقہ

۱۵-۷-۱۴۰۴ فقه اکبر ۳

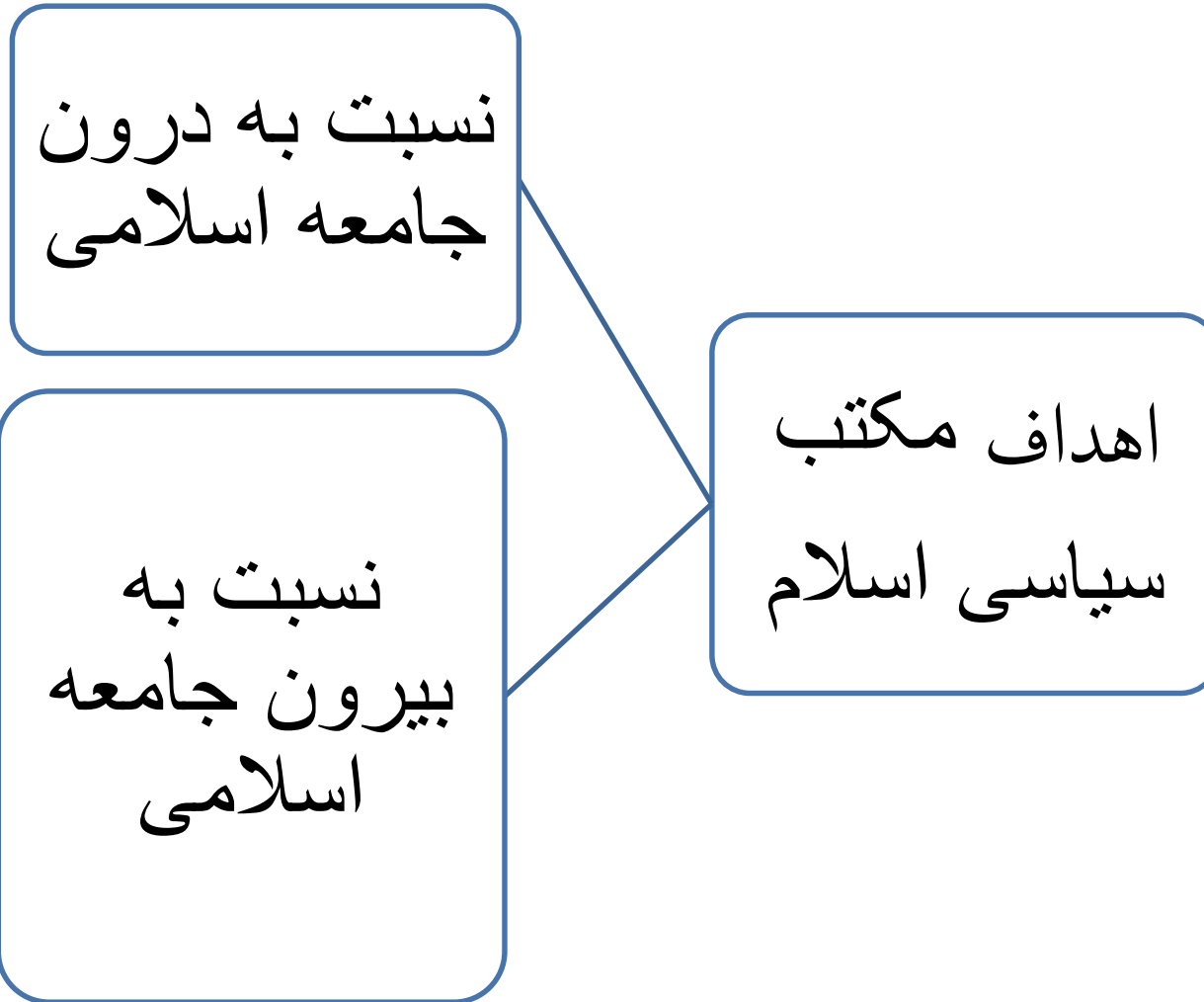
۹

(مکتب و نظام سیاسی اسلام)

دراسات الاستاذ:

مهدی المادوی الطهرانی

اهداف مكتب سياسى اسلام

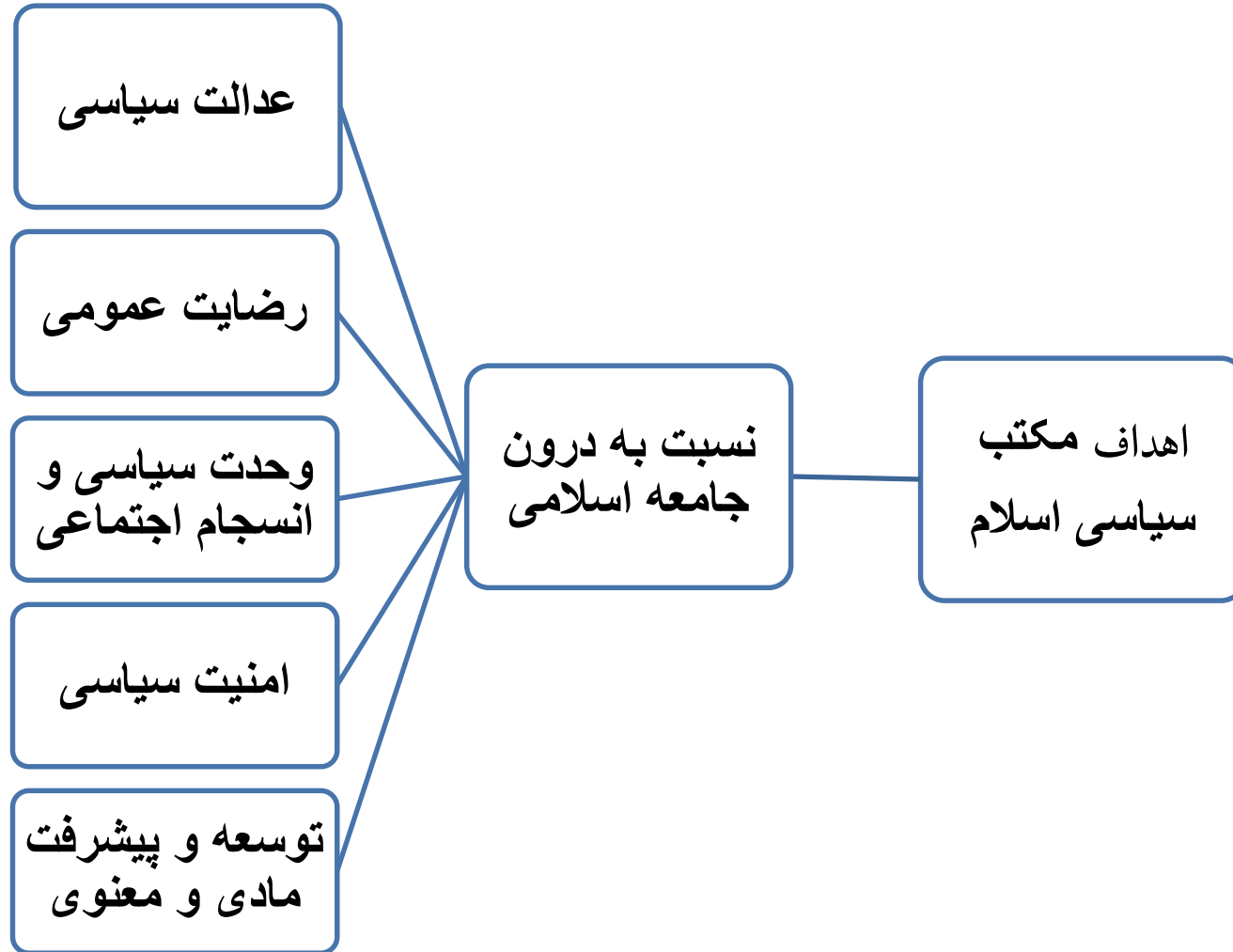
اهداف مكتب سياسى اسلام

نسبت به درون
جامعه اسلامى

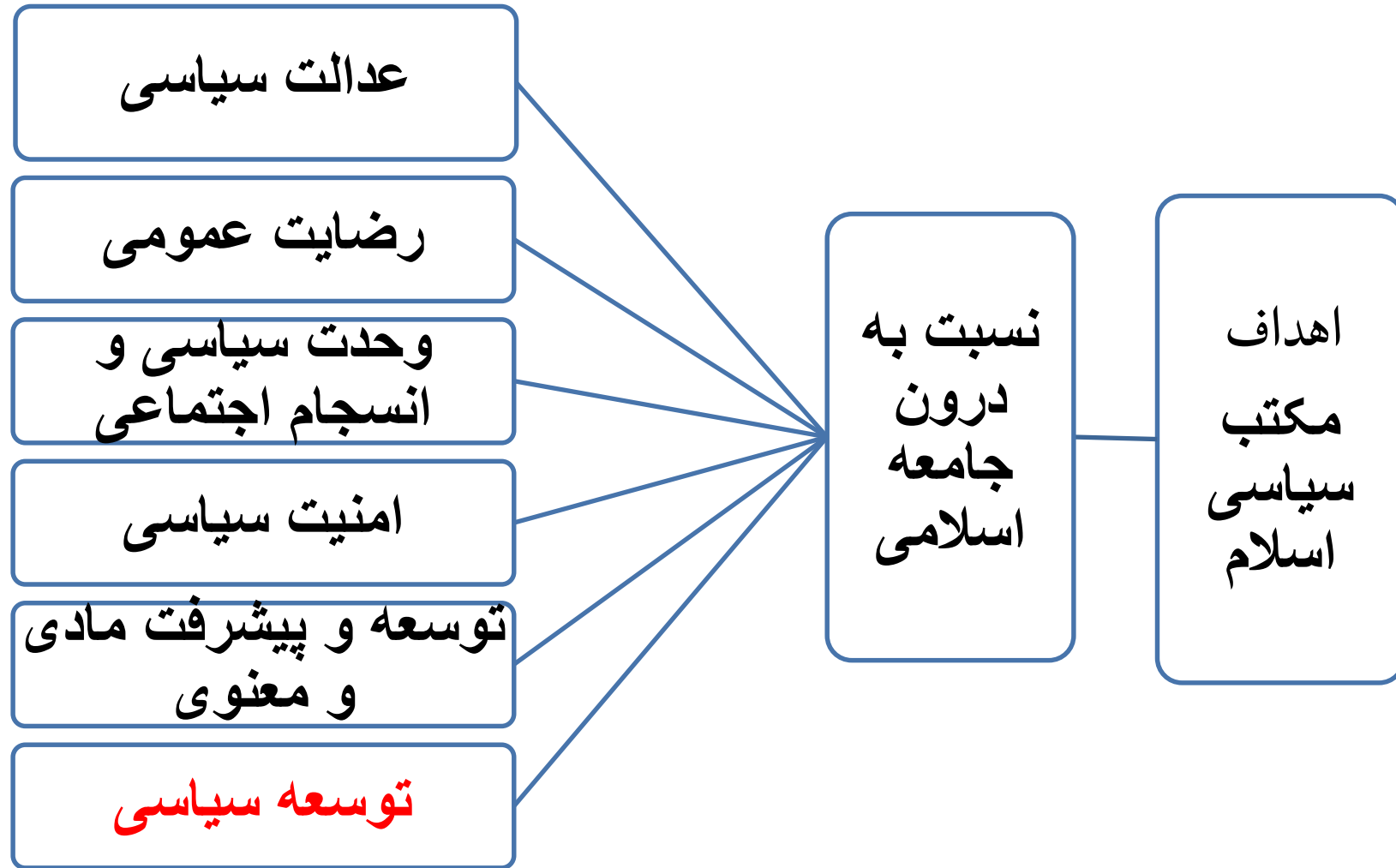
نسبت به
بيرون جامعه
اسلامى

اهداف مكتب
سياسى اسلام

اهداف مكتب سياسى اسلام

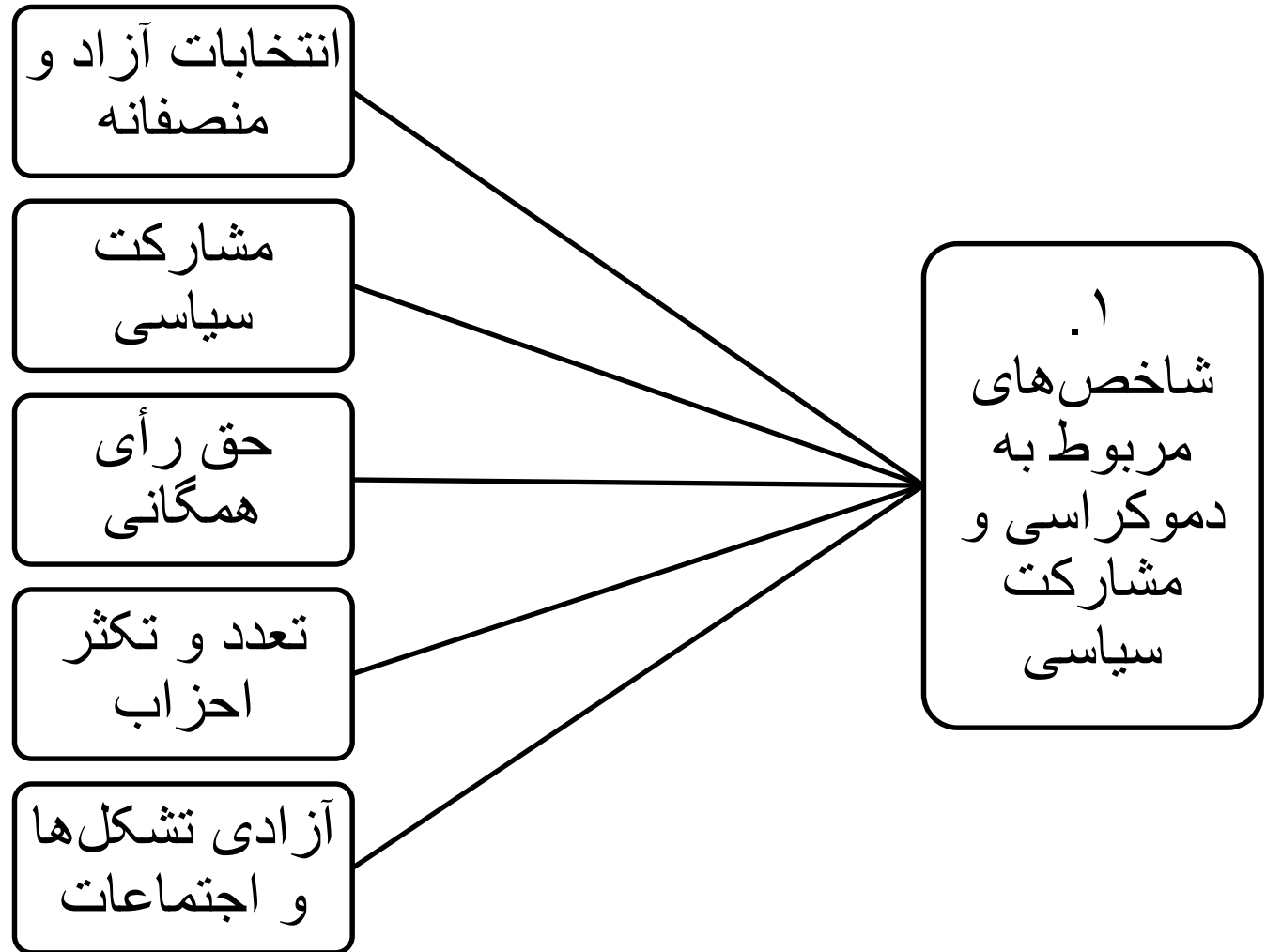
اهداف مكتب سياسى اسلام

شاخص های توسعه سیاسی

- شاخص های توسعه سیاسی معیارهایی برای سنجش میزان بلوغ، سلامت و کارآمدی نظام سیاسی یک کشور هستند.
- این شاخص ها تنها به "حکومتداری" محدود نمی شوند، بلکه مشارکت شهروندان، حاکمیت قانون و میزان پاسخگویی دولت را نیز در بر می گیرند.

شاخص های توسعه سیاسی

شاخص های توسعه سیاسی

- ۱. شاخص های مربوط به دموکراسی و مشارکت سیاسی

- این شاخص ها بر حق مردم برای تعیین سرنوشت خود تمرکز دارند.

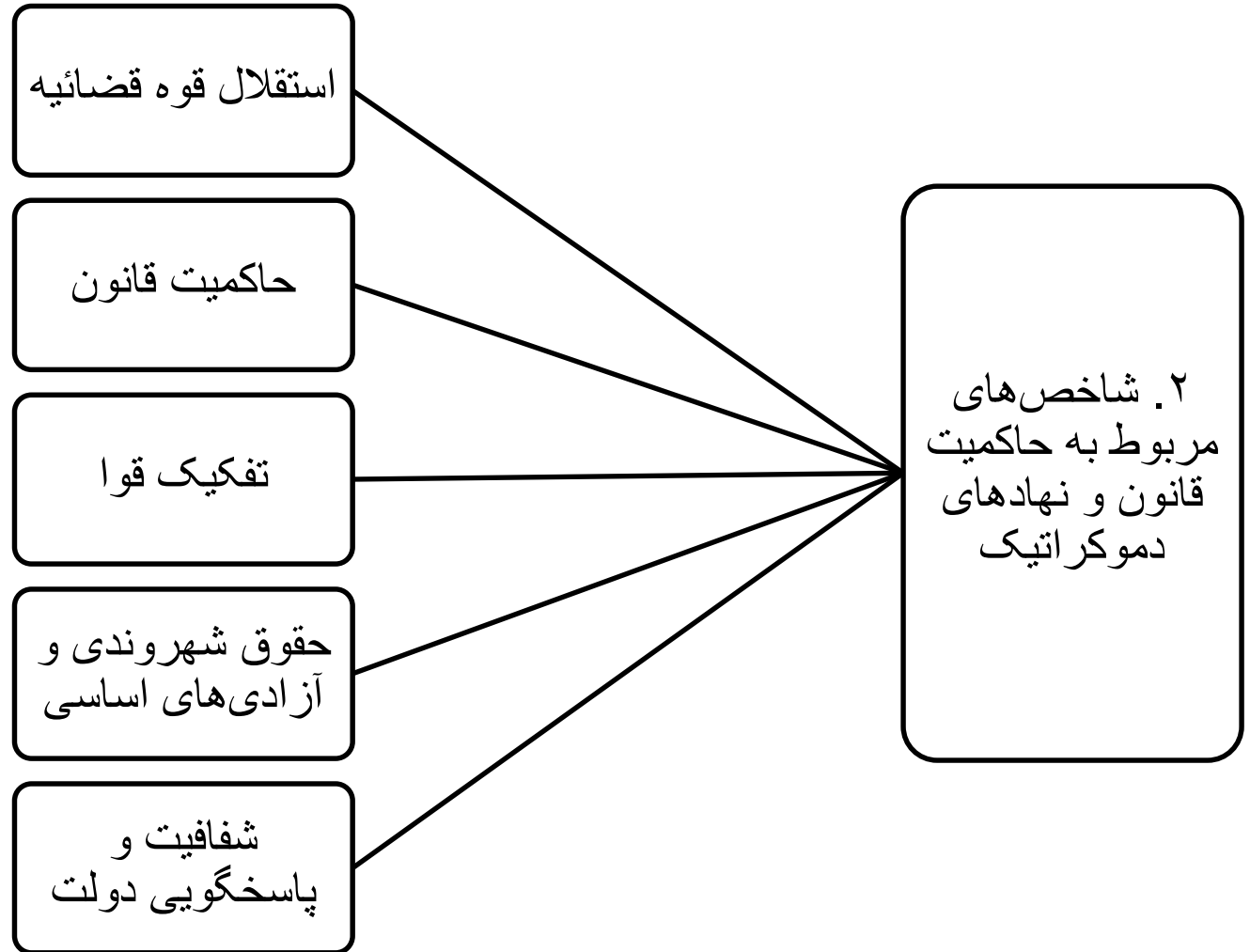
شاخص های توسعه سیاسی

- انتخابات آزاد و منصفانه: برگزاری دوره‌ای انتخابات بدون تقلب، با امکان رقابت احزاب مختلف و احصای آرای واقعی.
- مشارکت سیاسی: درصد مشارکت مردم در انتخابات، حضور در تظاهرات مسالمت‌آمیز، عضویت در احزاب و نهادهای مدنی.

شاخص های توسعه سیاسی

- حق رأی همگانی: همه شهروندان بالغ، صرف نظر از جنسیت، قومیت، مذهب یا طبقه اجتماعی، حق رأی داشته باشند.
- تعدد و تکثر احزاب: وجود فضای باز برای فعالیت احزاب مختلف با ایدئولوژی‌های گوناگون.
- آزادی تشکله‌ها و اجتماعات: امکان تشکیل اتحادیه‌ها، سندیکاها، انجمن‌ها و برگزاری راهپیمایی‌های مسالمت‌آمیز.

شاخص های توسعه سیاسی

شاخص های توسعه سیاسی

- ۲. شاخص های مربوط به حاکمیت قانون و نهادهای دموکراتیک
- این شاخص ها به کیفیت نهادها و چارچوب های حقوقی می پردازند.

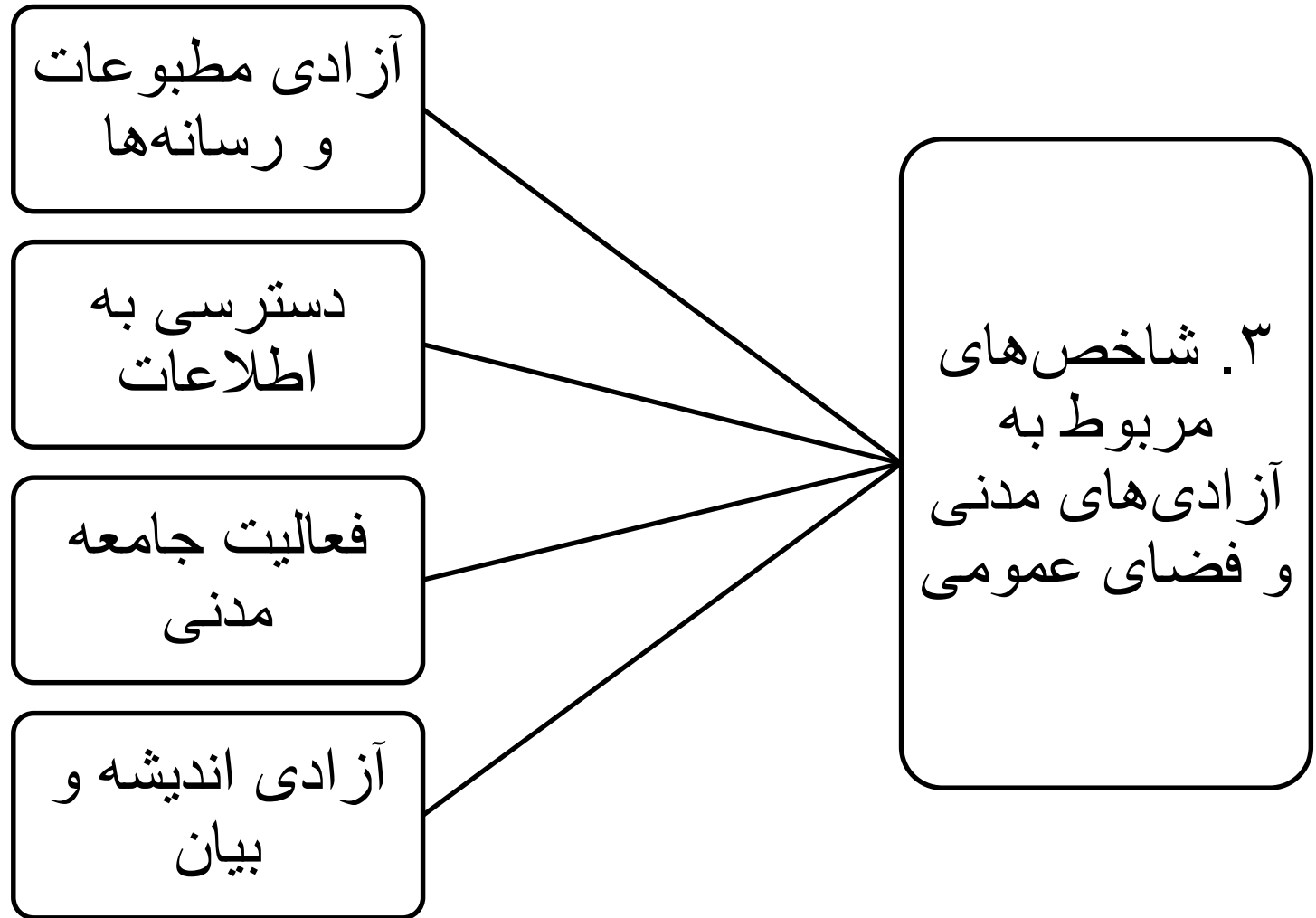
شاخص های توسعه سیاسی

- استقلال قوه قضائیه: دادگاه‌ها و قضات مستقل از فشار قوه مجریه و نهادهای امنیتی باشند.
- حاکمیت قانون: همه افراد و نهادهای، از جمله خود دولت، تابع و مطیع قانون باشند.
- تفکیک قوا: وجود تعادل و توازن بین قوای مقننه، مجریه و قضائیه تا از تمرکز قدرت جلوگیری شود.

شاخص های توسعه سیاسی

- حقوق شهروندی و آزادی‌های اساسی: تضمین حقوقی مانند آزادی بیان، آزادی مطبوعات، آزادی مذهب و حق دادرسی عادلانه.
- شفافیت و پاسخگویی دولت: دولت موظف باشد در مورد تصمیمات و هزینه‌های خود به مردم گزارش دهد.

شاخص های توسعه سیاسی

شاخص های توسعه سیاسی

- ۳. شاخص های مربوط به آزادی های مدنی و فضای عمومی

- این شاخص ها فضای حیاتی برای نقد و گفت و گو را می سنجند.

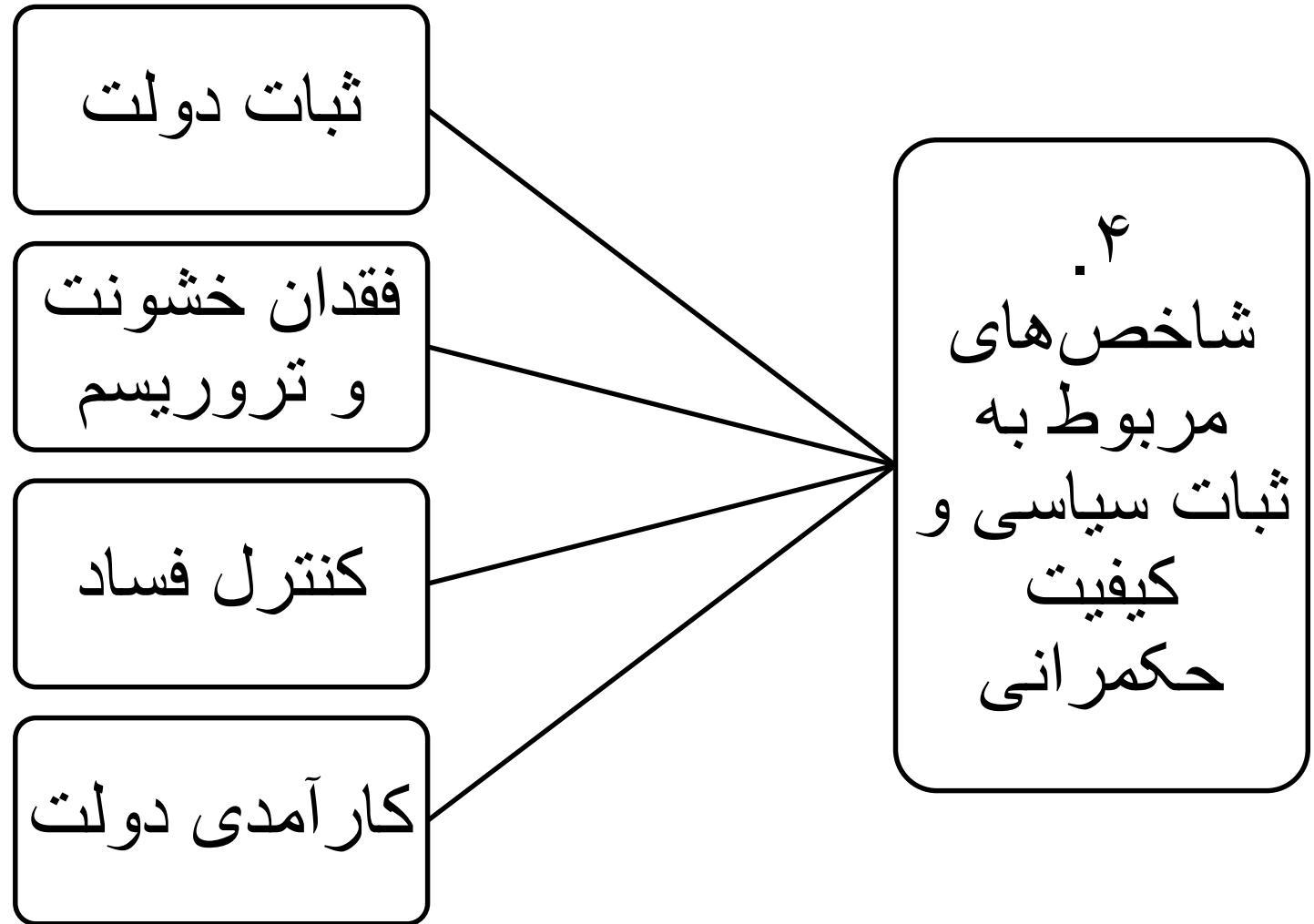
شاخص های توسعه سیاسی

- آزادی مطبوعات و رسانه‌ها: وجود رسانه‌های مستقل و آزاد که بتوانند بدون سانسور و ترس از پیگرد، به نقد قدرت بپردازند.
- دسترسی به اطلاعات: حق دسترسی شهروندان به اطلاعات عمومی که در اختیار دولت است.

شاخص های توسعه سیاسی

- فعالیت جامعه مدنی: وجود شبکه‌ای قدرتمند و مستقل از سازمان‌های غیردولتی (NGOها) که در حوزه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی و زیست‌محیطی فعالیت می‌کنند.
- آزادی اندیشه و بیان: شهروندان بتوانند عقاید خود را، حتی اگر مخالف دولت باشد، بدون ترس از آزار و اذیت ابراز کنند.

شاخص های توسعه سیاسی

شاخص های توسعه سیاسی

- ۴. شاخص های مربوط به ثبات سیاسی و کیفیت حکمرانی

- این شاخص ها به پایداری و کارآمدی سیستم سیاسی مربوط می شوند.

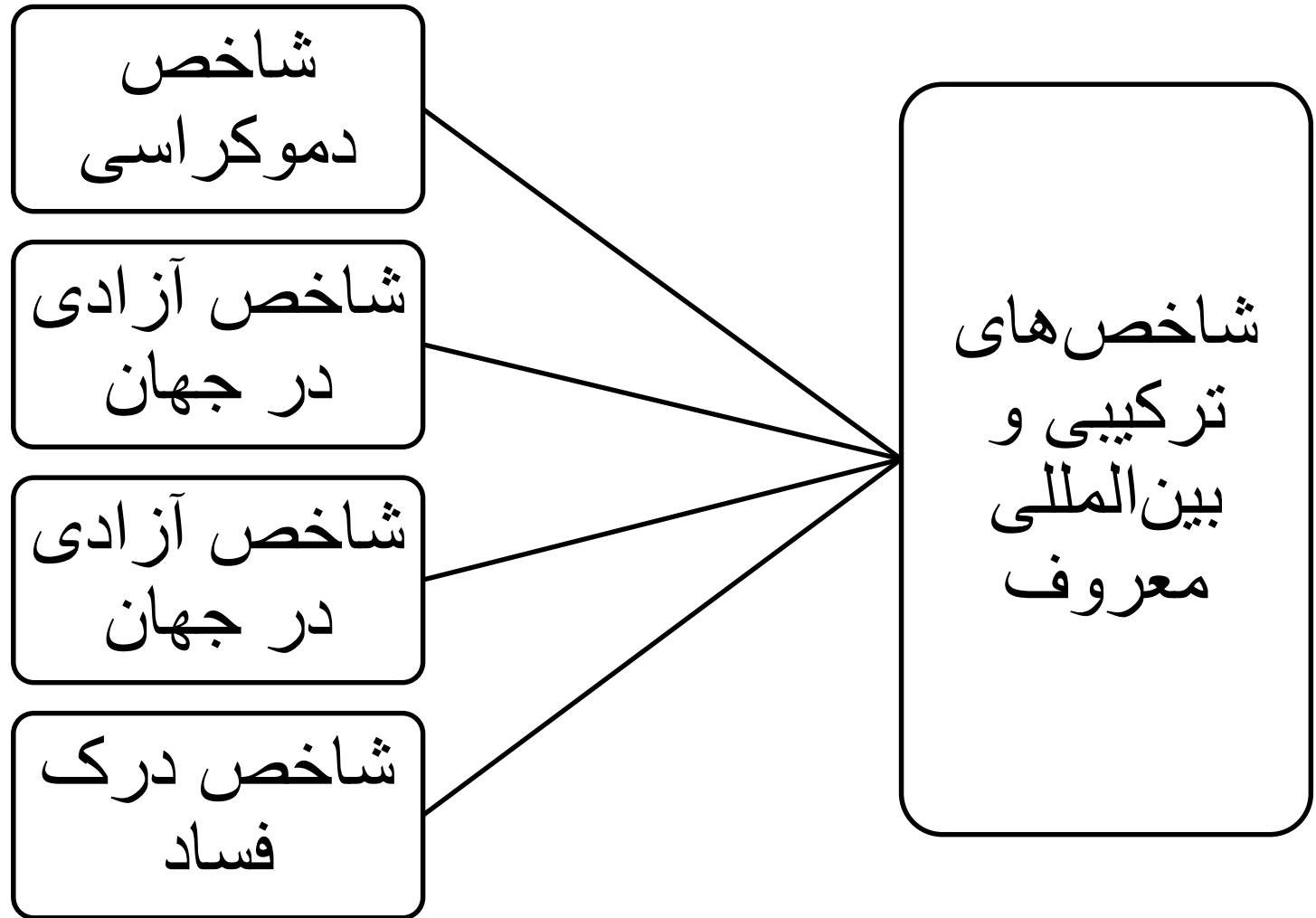
شاخص های توسعه سیاسی

- ثبات دولت: دولتی که از پشتیبانی سیاسی برخوردار است و احتمال سقوط آن با بحران‌های مکرر کم است.
- فقدان خشونت و تروریسم: سطح پایین خشونت‌های سیاسی و ناامنی.

شاخص های توسعه سیاسی

- کنترل فساد: وجود مکانیزم‌های مؤثر برای مبارزه با فساد مالی و اداری در بدنه دولت.
- کارآمدی دولت: توانایی دولت در اجرای سیاست‌های مصوب و ارائه کارآمد خدمات عمومی.

شاخص های توسعه سیاسی

شاخص های توسعه سیاسی

- شاخص های ترکیبی و بین المللی معروف
- برای سنجش این شاخص ها، نهادهای بین المللی شاخص های ترکیبی معروفی را ارائه می دهند:

شاخص های توسعه سیاسی

- شاخص دموکراسی (Democracy Index) توسط واحد اطلاعاتی اکونومیست: کشورها را در چهار دسته "دموکراسی کامل"، "دموکراسی ناقص"، "رژیم ترکیبی" و "رژیم اقتدارگرا" قرار می دهد.

شاخص های توسعه سیاسی

- شاخص آزادی در جهان (Freedom in the World) توسط خانه آزادی (Freedom House):
- کشورها را از نظر آزادی های سیاسی و حقوق مدنی رتبه بندی می کند.

شاخص های توسعه سیاسی

- شاخص حکمرانی خوب (Worldwide Governance Indicators) توسط بانک جهانی:
- شش شاخص شامل "حق ابراز نظر و پاسخگویی"،
- "ثبات سیاسی و عدم خشونت"، "کارآمدی دولت"،
- "کیفیت قوانین"، "حاکمیت قانون" و "کنترل فساد" را
- اندازه گیری می کند.

شاخص های توسعه سیاسی

- شاخص درک فساد (Corruption Perceptions Index) توسط شفافیت بین الملل:
- سطح فساد perceived در بخش عمومی کشورها را می سنجد.

شاخص های توسعه سیاسی

- جمع بندی
- توسعه سیاسی فرآیندی است که در آن:
- مشارکت شهروندان در سرنوشت سیاسی خود گسترده تر و معنادارتر می شود.
- رقابت سیاسی به صورت مسالمت آمیز و بر اساس قواعد مشخص صورت می گیرد.

شاخص های توسعه سیاسی

- • حقوق و آزادی‌های اساسی شهروندان توسط نهادهای مستقل تضمین می‌شود.
- • نهادهای حکومتی پاسخگو، شفاف و تابع قانون هستند.

شاخص های توسعه سیاسی

- بنابراین، توسعه سیاسی تنها به "وجود نهادهای دموکراتیک" خلاصه نمی‌شود، بلکه به "کیفیت عملکرد" این نهادها و "تجربه عینی" شهروندان از آزادی و عدالت مربوط است.